

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/359/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1712205487
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1712205487.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Bianky Gelačíkovej a sudkýň Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej v právnej veci manžela T. V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., R. XX/C, zastúpený JUDr. Milošom Chrenkom, advokátom, Trnava, Hlavná č. 25, proti manželke: M. M. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., U. č. XX, zastúpená Mgr. Zuzanou Neuschlovou, so sídlom AK Neuschlová s.r.o., Bratislava, Dostojevského rad č. 5, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode voči maloletým deťom: 1. O. A., nar. XX.XX.XXXX, 2. C. A., nar. XX.XX.XXXX, 3. Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, Trnavská 1, na odvolanie manžela proti rozhodnutiu Okresného súdu Pezinok, č.k. 9P/62/2012-344 zo dňa 17.04.2015 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov uzavreté 27.09.1997 v Brezne, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu K., zväzok XX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX. Maloleté deti O., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX a Q., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky. Obom rodičom priznal právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi určil výšku vyživovacej povinnosti na O. vo výške XXX,- eur mesačne, na C. vo výške XXX,- eur mesačne a na Q. vo výške XXX,- eur mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. Styk otca s maloletou O. neupravil. Styk otca s maloletou C. a Q. upravil každý nepárny týždeň v kalendárnom mesiaci od piatka 18.00 hod. do nedele 18.00 hod., každý párny týždeň v kalendárnom mesiaci v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod., každý kalendárny rok počas vianočných sviatkov v čase od 29.12. od 10.00 hod. do 06.01. nasledujúceho kalendárneho roka 18.00 hod. Počas letných prázdnin v čase od 15.07. od 10.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod. Matke detí uložil súd prvej inštancie povinnosť detí na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať otcovi v mieste ich bydliska, rovnako ich potom v mieste bydliska prevziať s výnimkou stredy, kedy si otec deti vyzdvihne v školskom zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú a odovzdá ich matke v mieste jej bydliska. Súd prvej inštancie žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie mal preukázané, že manželstvo účastníkov si neplní svoju spoločenskú funkciu. Mal zistené, že obidvaja účastníci súhlasia s rozvodom manželstva, preto manželstvo rozviedol. Súd prvej inštancie rozhodoval aj o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na časť po rozvode. Vychádzal z príjmu otca vo výške XXXX,- eur až XXXX,- eur za obdobie rokov marec 2013, február 2014. Za obdobie od februára 2014 do januára 2015 zistil súd prvej inštancie príjem otca vo výške XXXX,- eur netto. Matka má zárobok XXX,- eur mesačne. Súd prvej inštancie vychádzal aj z rozhodnutia Okresného súdu Pezinok, č.k. 11P/48/2012-70 zo dňa 05.09.2015, ktorým bola schválená

rodičovská dohoda podľa ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky a výživné bolo určené vo výške XXX,- eur na O., XXX,- eur na C. a XXX,- eur na Q.. Súčasťou dohody bola aj úprava styku. Výšku vyživovacej povinnosti posúdil súd prvej inštancie právne podľa § 62 a § 75 ods. 2 Zákona o rodine, pričom skúmal odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu a sú závislé od veku dieťaťa, zdravotného stavu fyzickej a duševnej vyspelosti, pričom výživné slúži na uspokojovanie hmotných potrieb, jedlo, ošatenie ako aj ďalších potrieb, čo sú kultúrne, športové, rekreačné potreby a školské a mimoškolské potreby, či mimoriadne výdavky. Výživné do rozvodu bolo určené na základe schválenej rodičovskej dohody. Otec však žiadal takto určené výživné znížiť nakoľko sa mu zmenili príjmové pomery. V čase určovania výživného bol jeho príjem okolo 3000,- eur mesačne, v čase vyhlásenia rozsudku jeho príjem dosahoval sumu 2700,- eur, 2800,- eur, pričom svoje náklady vyčíslil na sumu 2546,- eur vrátane výživného 960,- eur. Súd prvej inštancie zistil, že otec detí žije v byte sám, jeho priateľka ku ktorej vzťah sa dá označiť za vážny a bol príčinou rozpadu manželstva, žije sama v rodinnom dome v T. pri V., ktorá susedí s obcou, kde žijú maloleté deti. Súd prvej inštancie prijal stanovisko, že ide o účelové konanie zo strany otca detí, otec pritom je aj popri poklese príjmu schopný platiť dohodnuté výživné. Navyše nepreukázal dôvodnosť svojho konania, kedy bez zrejmeho dôvodu nevyužíva možnosť prenájmu bytu v K.. Otec tiež nepreukázal tvrdenia na niektoré svoje náklady. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že otec má vyššiu schopnosť platiť výživné ako matka detí. Súd prvej inštancie neupravil tvorbu úspor, ktorá je možná len v prípade ak to majetkové pomery povinného dovoľujú. Takúto skutočnosť súd prvej inštancie nezistil a uprednostnil bežné výživné pred tvorbou úspor, ktoré sú síce z hľadiska finančnej budúcnosti detí vítanou bonitou, avšak dieťa potrebuje výživné na úhradu svojich každodenných potrieb v súčasnosti. Úprava styku detí s otcom v konaní nebola v zásade spornou. Súd prvej inštancie sa zaoberal negatívnym postojom maloletej O. k otcovi, ktorá sama uviedla, že otca odmieta a stretávať sa s ním nechce. Jej mladšie sestry styk otca realizujú v zmysle rozsudku 11P/48/2012-70 zo dňa 05.09.2012, O. sa ho nezúčastňuje. Otec rešpektuje uvedenú situáciu a nemieni maloletú do stretnutí nútiť. Mladšie deti styk s otcom neodmietajú. Takto upravený styk s malými korekciami ponechal súd prvej inštancie. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 144 veta 1 OSP platného do 30.06.2016.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie otec maloletých detí. Odvolanie podal v časti výživného a v časti úpravy styku. V časti úpravy styku namietal, že súd prvej inštancie nepremietol rodičovskú dohodu o styku do rozsudku bez bližšieho zdôvodnenia, keď žiadal pri úprave bežného styku jeho predĺženie v prípade bezprostredne predchádzajúceho, resp. nasledujúceho dňa pracovného pokoja. Nebol dôvod na nezohľadnenie dohody o styku počas jarných prázdnin. Taktiež nesprávna úprava je počas letných prázdnin. Matka detí je učiteľka a takto by jej vyhovovala z dôvodu jej práce. Nesúhlasil ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti o výživnom. Napadol náklady na maloleté deti, ktoré neboli nijako zdôvodnené. Súd sa nemal uspokojiť len s prevzatím sumáru matky detí, nakoľko ňou deklarované výdavky sú nanajvýš nedôveryhodné a nedostatočne preukázané. Matka detí preukazuje výdavky fakticky v sume svojho mesačného príjmu, čo je bez ďalšieho skúmania pochybné. Deti navštevujú verejné štátne školy, pomôcky a potreby sú potrebami dlhodobého použitia, preto nie je možné predložiť doklady o kúpe pomôcok a vyčísliť ich ako mesačné náklady. Súd prvej inštancie poukázal na predchádzajúce rozhodnutie o výživnom s argumentáciou, že nenastala zmena pomerov, pre ktoré by bolo dôvodné terajšie výživné znížiť. Poukázal na to, že v predmetnom konaní nejde o zmenu vyživovacej povinnosti, ale o určenie výživného načas po rozvode. Za neobjektívne považuje tvrdenie, že koná účelovo, keď sa nenasťahuje k svojej priateľke a neprenajíma svoj byt. Súd prvej inštancie nepostupoval dôkladne pri posudzovaní možnosti majetkových pomerov a výdavkov oboch rodičov. Zatiaľ čo jeho pomery skúmal, výdavky matky detí neskúmal a uspokojil sa len s konštatovaním jej mzdy. Ak matka detí býva spolu s iným mužom je potrebné, aby sa tiež podieľal na prispievaní do jej domácnosti. Poukázal na závery súdu v Trnave, kde sa odôvodnenie rozhodnutia opiera o zaužívanú súdnu prax, že výživné povinného rodiča k deťom má predstavovať 20 až 25 % z jeho čistého príjmu (rozsudok KS Trnava 24CoP/94/2014). S poukazom na uvedené závery by teda výživné malo predstavovať spolu sumu 707,- eur, čo je 25 % jeho príjmu. Súd prvej inštancie uvedenú prax ignoroval. Považoval za primerané výživné 270,- eur na O., XXX,- eur na C. a 19X,- eur na Q.. Žiadal zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že bude zaviazaný platením výživného vo vyššie navrhovaných sumách a styk bude upravený tak, každý nepárny týždeň od piatka 18.00 hod. do nedele 18.00 hod., pričom v prípade ak sa piatok predchádzajúci víkend v nepárnom týždni, prípadne deň pracovného pokoja. Navrhovateľ si prevezme maloleté deti už vo štvrtok o 18.00 hod. a ak v pondelok po víkende v nepárnom týždni, prípadne deň pracovného pokoja, odovzdá deti v pondelok o 18.00 hod. Žiada upraviť každý páry týždeň v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. počas jarných prázdnin. Každý kalendárny

rok od soboty od 10.00 hod. do nedele nasledujúceho týždňa 18.00 hod, počas letných prázdnin v čase od 01. 07. 10.00 hod. do 10.07.18.00 hod. a v čase od 18. 08. 10.00 hod. do 31.08. 18.00 hod. Počas vianočných sviatkov v čase od 29.12. od 10.00 hod. do 06.01. nasledujúceho kalendárneho roku do 18.00 hod. Kolízny opatrovník vo vyjadrení na odvolanie otca zotrval na svojich prednesoch.

3. Matka na odvolanie otca uviedla, že na čas do rozvodu bola rozsudkom č.k. 11P/48/2012-70 zo dňa 05.09.2012 schválená rodičovská dohoda vo výške výživného, na O. XXX,- eur, C. XXX,- eur a na Q. vo výške XXX,- eur. Vzhľadom k tomu, že išlo o rodičovskú dohodu je možné konštatovať, že výšku výživného k plateniu platieb, na ktoré sa sám otec zaviazal, súd dôkladne zvažil a následne aj akceptoval, pričom v danom prípade bol zaviazaný otec platiť výživné v rovnakej výške. Návrh otca na určenie nižšieho výživného vyhodnotila ako snahu minimalizovať na čas po rozvode vyživovaciú povinnosť, ktorú by takto presunul na matku. Narodenia maloletých detí sa o deti riadne starala, zabezpečovala komplexnú starostlivosť a to aj na úkor vlastnej sebarealizácie a dosahovania príjmu, čo jej je teraz otcom detí vyčítané. Otec detí opomína, že bola takmer 9 rokov na materskej dovolenke s deťmi, počas ktorej on nadviazal vzťah s M. A.. Po odchode zo spoločnej domácnosti to bola ona, ktorej zostala starostlivosť o maloleté deti, ale aj o rozostavanú stavbu rodinného domu v J.. Opomenul, že výška mesačných nákladov na dieťa predstavuje vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa, medzi ktoré patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby, náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, treba zohľadniť tiež náklady na voľno časové aktivity, dovolenky, výlety, detské tábory, lyžiarsky kurz a podobne. Deti boli nastavené na určitú životnú úroveň a bolo by nespravodlivé, aby po odchode otca zo spoločnej domácnosti mali maloleté deti túto životnú úroveň stratiť. Na súde prvej inštancie nebola vznesená žiadna konkrétna námietka k preukazovaným výdavkom na deti. Otec len týmto preukazuje, že nemá reálnu predstavu o potrebách a výdavkoch na tri deti, dievčatá. Pri maloletej O. sú blízke potrebám dospelaj ženy a aj u C. je potrebné zohľadniť výdavky na dámsku hygienu či kozmetiku. Je potrebné zohľadniť a zvýrazniť zdravotné problémy v prípade maloletej Q., bola diagnostikovaná deformácia obličiek, maloletá O. trpí ťažkou peľovou alergiou. C. má diagnostikovaný atopický ekzém, trpí alergiou na roztoče a alergiou na parfémy a chróm, čo si tiež vyžaduje zvýšené výdavky. Tiež nie je pravda, že deti nemajú finančne náročné záujmy, maloletá O. sa dlhodobo venuje klavíru, dosahuje výborné výsledky, je klavírnym talentom Slovenska, zúčastňuje sa súťaží. C. ako aj Q. sa venujú klavíru a navštevujú výtvarný krúžok. Konštatovania súdu, na ktoré sa otec detí odvoláva je nemožno považovať za smerodajné a bez ďalšieho ich nekriticky preberať bez zohľadnenia § 62 a nasl. Zákona o rodine. Nesúhlasila s úpravou styku uviedla, že otcovi nebolo nikdy v kontakte s deťmi bránené, faktom je, že na jeho strane dochádzalo opakovane k nevyužívaniu možnosti stretnúť sa a tráviť čas s maloletými dcérami, keď mal styk počas predĺženého víkendu, tento zrušil, počas jarných prázdnin mal s maloletými dcérami stráviť len polovicu, k vianočným prázdninám sa naposledy vyjadril, že z dôvodu, že s dcérami strávil cez prázdniny veľa času, svojej priateľke prisľúbil, že s ňou strávi Silvester a Nový rok. Styk s deťmi počas stredy nevyužíva, okrem toho maloletej C. toto stretávanie zasahuje do plnenia školských povinností. V prípade náhradného termínu o tento navrhovateľ nemá záujem. Otec býva päť kilometrov od bydliska maloletých detí, nevyužíva ani možnosť byť s dcérami počas cesty zo školy, do školy alebo byť s nimi v telefonickom kontakte. Stanovený styk plne akceptuje právo na realizáciu rodičovských práv, zohľadňuje vek maloletých detí, ich režim ako aj vzájomné posilňovanie citových väzieb. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ním napadnutých výrokov potvrdiť.

4. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v napadnutej časti podľa § 65 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 219 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“) s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolaniu otca maloletých detí nie je možné vyhovieť.

5. Súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil, vyvodil z nej aj správny právny záver, v odvolaní neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti.

Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákona aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 395 ods. 1 CMP, ak § 396 CMP neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 17.04.2015 č.k. 9P/62/2012-344 rozviedol manželstvo rodičov maloletých detí, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov deti zastupovať a spravovať ich majetok, rozhodol o vyživovacej povinnosti a úprave styku otca s maloletými deťmi. Súd prvej inštancie rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine a Občianskeho súdneho poriadku platného do 30.06.2016.

7. Predmetom odvolacieho konania je úprava výživného a úprava styku na čas po rozvode k maloletým deťom, účastníci budú označovaní ako otec, matka, kolízny opatrovník a maloleté deti.

8. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie otca detí ako nedôvodné, v časti určenia vyživovacej povinnosti postupoval súd prvej inštancie správne, keď určil výživné tak, ako je vo výroku jeho rozhodnutia. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pod výživným je potrebné vidieť zabezpečenie všetkých potrieb maloletých detí, či už potrieb súvisiacich s bývaním, stravovaním, zdravotnou starostlivosťou, školskými a mimoškolskými aktivitami

a ďalšími bežnými a mimoriadnymi výdavkami. Odvolací súd neprihliadol na námietky otca maloletých detí týkajúce sa výšky vyživovacej povinnosti, keďže výživné sa určuje u každého dieťaťa individuálne a tu nie je možné vychádzať z rozhodnutí iných súdov poukazujúcich na percentuálnu sadzbu výživného. Výživné je potrebné určiť s prihliadnutím na možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča a v súlade so Zákonom o rodine. Z uvedených dôvodov dôsledne súd prvej inštancie tieto u povinného rodiča zisťoval. Je tiež potrebné pripomenúť, že O. je vo veku blízkom dospelosti, kde jej potreby je možné porovnávať s potrebami dospelého človeka. Náklady, ktoré matka vyčíslila nemožno považovať za nadštandardné, pričom treba prihliadnúť aj na životnú úroveň, ktorú mala rodina v čase fungovania ich spolužitia, ktorú je potrebné zachovať. Nie je dôvod na znižovanie životnej úrovne maloletých detí v dôsledku odchodu otca zo spoločnej domácnosti. Taktiež je potrebné poukázať na zárobok matky maloletých detí, ktorá z uvedeného zárobku môže hrať len časť potrieb maloletých detí, pričom je potrebné tiež prihliadnúť na jej osobnú starostlivosť o deti. Vyčíslenie výdavkov maloletých detí len predložením dokladov v danom prípade nie je možné, keďže ako bolo vyššie uvedené, výdavky - odôvodnené potreby maloletých detí sú dané širokým okruhom okolností. Poskytovanie výživného neznamena len zabezpečenie výživy maloletých detí, ale zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb maloletých detí, ktoré ako bolo vyššie uvedené, sa týkajú bývania, stravovania, zdravotnej starostlivosti, školských, mimoškolských aktivít a všetkých výdavkov, ktoré s výchovou maloletých detí súvisia. Ak uvedené otec maloletých spochybňuje, treba súhlasiť s vyjadrením matky maloletých detí, že nemá dostatočnú predstavu o potrebách detí v ich veku. Neobstojí ani námietka otca maloletých detí, že súd prvej inštancie prevzal uzavretú rodičovskú dohodu a v jej súlade určil výživné. Pri uzatváraní rodičovskej dohody si každý rodič musí uvedomiť, že ide o uzatváranie dohody do budúcnosti, pričom je potrebné počítať aj s tým, že náklady na maloleté deti sa budú zvyšovať. Z uvedených dôvodov správne postupoval súd prvej inštancie, ak určil výživné na maloleté deti vo výške vo výroku jeho rozhodnutia, keď takéto výživné zabezpečí odôvodnené potreby maloletých detí, zachová ich životnú úroveň a aj súčasné pomery otca maloletých detí dovoľujú takéto výživné poskytovať. Výživné je prvoradou povinnosťou každého rodiča, je to právo detí vychádzajúce zo zákona, ktoré si musí povinný rodič plniť aj na úkor svojich osobných potrieb. Deti sú vo veku, kedy sa ich potreby neustále zvyšujú a súvisia s ich rastom, školským vzdelávaním a aj záujmovou činnosťou, v ktorej je potrebné maloleté deti podporovať. Odchodom otca detí zo spoločnej domácnosti v žiadnom prípade nemôže byť ohrozená životná úroveň detí a otec musí vyvinúť také úsilie, aby bol spôsobilý odôvodnené potreby detí zabezpečiť.

9. Správne rozhodol súd prvej inštancie, aj pokiaľ ide o úpravu styku otca s deťmi, kde rešpektoval vôľu maloletých detí, pričom z obsahu vyjadrenia matky maloletých detí k odvolaniu otca nevyplýval v skutočnosti osvedčujúce pravdivosť tvrdení otca.

10. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne v napadnutej časti, odvolací súd ho potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

11. Žiadosti otca maloletých detí o oznámenie termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia odvolací súd vyhovieť nemohol, pretože súčasná právna úprava CSP platná od 01.07.2016 pre takéto ustanovenie nemá ekvivalent.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).